

Informacja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr 35/2016

w sprawie

sposobu wykorzystania przez operatora elektroenergetycznego systemu przesyłowego środków uzyskanych z udostępniania transgranicznych zdolności przesyłowych w okresie od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r.

Na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 11 ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r., poz.1059 ze zm.), do zakresu działań Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki należy kontrolowanie realizacji przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operatora systemu połączonego elektroenergetycznego oraz innych uczestników rynku energii elektrycznej obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. *w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003*, (zwanego dalej: „Rozporządzeniem (WE) 714/2009”), a także wykonywanie innych obowiązków organu regulacyjnego wynikających z tego rozporządzenia.

Zgodnie z pkt 6.5. wytycznych w sprawie zarządzania i alokacji dostępnej zdolności przesyłowej połączeń wzajemnych między systemami krajowymi (zwanymi dalej „wytycznymi”), które stanowią załącznik do Rozporządzenia (WE) nr 714/2009, każdego roku do dnia 31 lipca organy regulacyjne opublikują sprawozdanie zawierające informacje o kwocie przychodów uzyskanych w okresie dwunastu miesięcy kończącym się 30 czerwca tego roku i przedstawiające sposób wykorzystania tego dochodu, wraz z weryfikacją, czy dochód ten został wykorzystany zgodnie z wyżej wymienionym rozporządzeniem i wytycznymi oraz czy łączna kwota dochodu z ograniczeń została przeznaczona na jeden lub więcej spośród trzech zalecanych celów, o których mowa w art. 16 ust. 6 rozporządzenia.

Niniejsza informacja została opracowana na podstawie sprawozdania przygotowanego przez PSE S.A. zgodnie z pkt 6.4. wytycznych i przedstawionego Prezesowi URE oraz danych zebranych w trakcie realizacji zadań określonych w art. 23 ust. 2 pkt 11 i pkt 20 lit. a ustawy – Prawo energetyczne.

Źródło przychodów

Zdolności przesyłowe wymiany międzysystemowej, które mogą być udostępniane uczestnikom rynku w regionie Europy Środkowo – Wschodniej, alokowane i udostępniane były w ramach rynkowego mechanizmu przetargów skoordynowanych typu explicit w rocznym przedziale czasowym oraz w przedziałach miesięcznych i dobowych. W poszczególnych okresach w wyżej wymienionym mechanizmie uczestniczyło ośmiu operatorów systemów przesyłowych (zwanymi dalej: „OSP”) z siedmiu krajów, tj. ČEPS, a.s.; TenneT TSO GmbH; 50Hertz Transmission GmbH; PSE S.A.; MAVIR Hungarian Independent Transmission Operator Company Ltd.; Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.; Elektro-Slovenija, d. o. o., a także Austrian Power Grid AG.

W okresie sprawozdawczym trwającym od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r. udostępnianie zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej odbywało się:

- a. w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2015 r. – na podstawie „Zasad skoordynowanych przetargów na zdolności przesyłowe w Regionie Europy Środkowo-Wschodniej” obowiązujących w roku 2015;
- b. w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2016 r. – na podstawie „Zasad skoordynowanych przetargów na zdolności przesyłowe w Regionie Europy Środkowo – Wschodniej” obowiązujących w roku 2016.

Podstawę współpracy wyżej wymienionych OSP w zakresie udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych w okresie sprawozdawczym trwającym od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r. stanowiły umowy zawarte pomiędzy tymi operatorami systemów przesyłowych oraz biurem aukcyjnym (CAO GmbH do 31 sierpnia 2015 r. oraz JAO S.A. od 1 września 2015 r). Umowy te określały również kryteria podziału przychodów uzyskanych przez poszczególnych OSP z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych w ramach skoordynowanych przetargów.

Ponadto w okresie od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r., zdolności przesyłowe na połączeniu stałoprądowym łączącym systemy Polski i Szwecji („połączenie SwePol Link”) były udostępniane dla wszystkich uczestników rynku, a ich alokacja odbywała się poprzez mechanizm market coupling w ramach aukcji niejawnych na rynku dnia następnego organizowanych przez giełdy energii (tj. TGE S.A. i Nordpool Spot AS). Zdolności przesyłowe połączenia SwePol Link były alokowane na poszczególne godziny doby. Przychody uzyskane z udostępniania zdolności przesyłowych tego połączenia (Congestion Rent) trafiały do PSE S.A. oraz do Svenska Kraftnatt (OSP Szwecji).

W 2015 r. została zakończona realizacja połączenia międzysystemowego łączącego systemy elektroenergetyczne Polski i Litwy. Zdolności przesyłowe tego połączenia udostępniane były uczestnikom rynku od dnia 8 grudnia 2015 r. w ramach aukcji niejawnych na rynku dnia następnego poprzez mechanizm market coupling organizowanych przez giełdy energii (tj. TGE S.A. i Nordpool Spot AS). 9 grudnia 2015 r. był pierwszym dniem realizacji dostaw energii. Przychody z udostępniania zdolności przesyłowych tego połączenia uzyskali OSP Litwy i OSP Polski.

Wielkość uzyskanych przychodów

W przedmiotowym okresie sprawozdawczym przychody PSE S.A. z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych wyniosły łącznie 132 109,4 tys. zł, w tym:

- przychody w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2015 r. w wysokości 70 645,9 tys. zł;
- przychody w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2016 r. w wysokości 61 463,5 tys. zł.

Wyżej wymienione wielkości zostały podane w wartości netto, tj. zostały pomniejszone o wartość zwrotu zgodnie z zasadami przetargów rocznych i miesięcznych praw przesyłu do alokowania w ramach aukcji dobowych zgodnie z wielkościami zaksięgowanymi na rachunkach PSE S.A.

Przeznaczenie uzyskanych przychodów

Zgodnie z art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, wszelkie przychody z tytułu udostępniania transgranicznych zdolności przesyłowych w związku z występowaniem ograniczeń systemowych mają zostać przeznaczone przez operatorów systemów przesyłowych na następujące cele:

1. zagwarantowanie rzeczywistej dostępności przydzielonych zdolności; lub
2. utrzymywanie lub zwiększanie zdolności połączeń wzajemnych poprzez inwestycje w sieci, w szczególności w nowe połączenia wzajemne.

Jeśli przychody nie mogą zostać efektywnie wykorzystane do celu określonego w pkt 1 lub 2 powyżej, wówczas mogą zostać wykorzystane, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez organ regulacyjny, w maksymalnej kwocie określonej przez ten organ, jako dochód brany pod uwagę przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf w sieciach. Pozostała część przychodów zostaje umieszczana na odrębnym koncie wewnętrznym do czasu, kiedy będzie mogła być wykorzystana na wyżej wymienione cele.

W celu wykorzystania przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych PSE S.A.:

- a) w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2015, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 16 grudnia 2014 r., część opisywanych przychodów uwzględniły, zgodnie z celem z art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf w sieciach;
- b) w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2016, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 17 grudnia 2015 r., część opisywanych przychodów uwzględniły, zgodnie z celem z art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf w sieciach;
- c) dokonały odpisu na Fundusz Celowy, którego Regulamin przyjęty został Uchwałą Nr 20/2006 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki w dniu 28 lipca 2006 roku. Źródłem środków finansowych gromadzonych na Funduszu Celowym są dochody PSE S.A. uzyskane z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych, pomniejszone o należny podatek. Fundusz Celowy ewidencjonowany jest na oddzielnym koncie księgowym, a wykorzystany może być tylko na jeden lub więcej z następujących celów: finansowanie zagwarantowania rzeczywistej dostępności przydzielonych zdolności oraz finansowanie inwestycji sieciowych wykonywanych w celu utrzymania lub zwiększania zdolności połączeń wzajemnych (tj. spełnienie art. 16 ust. 6 lit. a i b Rozporządzenia (WE) 714/2009, wcześniej art. 6 ust. 6 lit. A i b Rozporządzenia (WE) 1228/2003).

ad. a)

PSE S.A. przeznaczyły część przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych uzyskanych w okresie sprawozdawczym od 1 lipca do 31 grudnia 2015 r. jako dochód brany pod uwagę

przez organy regulacyjne przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf w sieciach.

Zgodnie z powyższym, PSE S.A. w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2015, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 16 grudnia 2014 r., nie uwzględniły planowanych wielkości kosztów związanych z bilansowaniem wymiany międzysystemowej, tj. kosztów odchyłeń od pozycji kontraktowej na Jednostce Grafikowej Wymiany Międzysystemowej OSP, kosztów dwustronnych oraz wielostronnych działań zaradczych poprawy bezpieczeństwa pracy systemu w ramach umowy TSC (Agreement on Trial Phase of Multilateral Remedial Actions within TSC), kosztów związanych z uczestnictwem PSE S.A. w międzyoperatorskim systemie rozliczeń kosztów tranzytów ITC oraz kosztów bezpośrednio związanych z organizacją przetargów (przypadająca na PSE S.A. część kosztów biura aukcyjnego). W kalkulacji stawek opłat w Taryfie PSE S.A. na rok 2015 przyjęto założenie, że nadwyżka kosztów tych działań nad uzyskanymi z ich tytułu przychodami będzie pokrywana przychodami z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych na połączeniach wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych.

Księgowy wynik finansowy rozliczeń kosztów tranzytów ITC z uwzględnieniem przychodów uzyskanych w ramach rozliczeń opłaty rynkowej, w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2015 r. był dodatni, tj. spółka uzyskała sumaryczne przychody w wysokości 65 264,5 tys. zł.

Powyższy wynik finansowy został przeznaczony na pokrycie kosztów organizacji aukcji, wyżej wymienionych kosztów realizacji wymiany międzysystemowej innych niż koszty ITC. Koszty te w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2015 r. wyniosły łącznie 72 046,0 tys. zł, w tym:

- koszty bilansowania wymiany międzysystemowej i realizacji działań zaradczych w wysokości 71 343,6 tys. zł;
- koszty bezpośrednio związane z organizacją przetargów na udostępnianie zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej, tj. przypadająca na PSE S.A. część kosztów funkcjonowania biura aukcyjnego w wysokości 702,4 tys. zł.

ad. b)

PSE S.A. przeznaczyły część przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych uzyskanych w okresie sprawozdawczym od 1 stycznia do 30 czerwca 2016 r. jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf w sieciach.

Zgodnie z powyższym, PSE S.A. w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2016, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 17 grudnia 2015 r., nie uwzględniły planowanych wielkości kosztów związanych z bilansowaniem wymiany międzysystemowej, tj. kosztów odchyłeń od pozycji kontraktowej na Jednostce Grafikowej Wymiany Międzysystemowej OSP, kosztów dwustronnych oraz wielostronnych działań zaradczych poprawy bezpieczeństwa pracy systemu w ramach umowy TSC (Agreement on Trial Phase of Multilateral Remedial Actions within TSC), kosztów związanych z uczestnictwem PSE S.A. w międzyoperatorskim systemie rozliczeń kosztów tranzytów ITC oraz kosztów bezpośrednio związanych z organizacją przetargów (przypadająca na PSE S.A. część kosztów biura aukcyjnego oraz koszty implementacji market coupling na połączeniu Polska-Litwa). W kalkulacji stawek opłat w Taryfie PSE S.A. na rok 2016 przyjęto założenie, że nadwyżka kosztów tych działań nad uzyskanymi z ich tytułu przychodami będzie pokrywana przychodami z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych na połączeniach wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych.

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2016 r., w księgach rachunkowych spółki zaewidencjonowano dodatni wynik finansowy rozliczeń ITC (w tym przychody uzyskane w ramach rozliczeń opłaty rynkowej) w wysokości 11 198,9 tys. zł.

Powyższy wynik finansowy zostanie przeznaczony na pokrycie kosztów organizacji aukcji, kosztów bilansowania wymiany międzysystemowej oraz kosztów działań zaradczych netto. Koszty te w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2016 r. wyniosły łącznie 8 110,0 tys. zł, w tym:

- koszty bilansowania wymiany międzysystemowej i realizacji działań zaradczych 7 215,9 tys. zł;
- koszty bezpośrednio związane z organizacją przetargów na udostępnianie zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej, tj. przypadająca na PSE S.A. część kosztów funkcjonowania biura aukcyjnego w wysokości 604,3 tys. zł;
- koszty bezpośrednio związane z organizacją przetargów - koszty implementacji market coupling na połączeniu LitPol Link - 289,8 tys. zł.

ad. c)

W związku z faktem, iż w roku 2015 nadwyżka przychodów nad kosztami realizacji umowy ITC oraz przychody z tytułu rozliczeń opłaty rynkowej były niewystarczające do pokrycia kosztów realizacji wymiany międzysystemowej, część tych kosztów została pokryta przychodami uzyskanymi przez PSE SA z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej. Pozostałe przychody uzyskane z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej, pomniejszone o należny podatek dochodowy za ww. okres zasiliły Fundusz Celowy. Tym samym, skalkulowany zgodnie ze stosowaną metodologią, wynik z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej przeznaczony został decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (Uchwała nr 2 z dnia 20 czerwca 2016 roku w sprawie podziału zysku netto Spółki za rok obrotowy 2015) na cele określone w art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, tj. na finansowanie planowanych inwestycji sieciowych utrzymujących lub zwiększających transgraniczne zdolności przesyłowe. Fundusz Celowy został zasilony kwotą w wysokości 82 574,3 tys. zł, która obejmuje odpowiednią część przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych za cały 2015 r.

Fundusz Celowy jest zasilany tylko raz w roku, tj. poprzez podjęcie przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki PSE SA uchwały w sprawie podziału zysku netto Spółki za poprzedni rok kalendarzowy. Tym samym odpowiednia część przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych, którą zasilany jest Fundusz Celowy, obejmuje przychody uzyskane w danym roku kalendarzowym, a nie w okresie sprawozdawczym. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podejmuje takie uchwały w terminie 6 miesięcy po zakończeniu roku obrotowego i dopiero na podstawie tej uchwały może nastąpić zwiększenie Funduszu o kwotę wskazaną w tej uchwale.

PSE S.A. planuje zastosowanie podobnego mechanizmu jak opisany powyżej dla roku 2016, w odniesieniu do przychodów uzyskanych z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych uzyskanych w roku 2016.

Wysokość środków finansowych zgromadzanych na Funduszu Celowym wynosiła:

- według stanu na dzień 1 lipca 2015 r. 792 489,7 tys. zł;
- według stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. 875 063,9 tys. zł;

W okresie od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r., ze środków Funduszu Celowego wydatkowano łącznie 145 423,1 tys. zł, z czego:

- 145 423,1 tys. zł w okresie do 1 lipca do 31 grudnia 2015 roku;
- w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2016 roku nie wydatkowano środków z Funduszu Celowego.

Powyższe kwoty środków pieniężnych wydatkowanych nie są równoznaczne z obniżaniem Funduszu Celowego w kapitałach Spółki w danym roku. Wydatki te stanowią podstawę do obniżenia Funduszu Celowego po zakończeniu danego zadania inwestycyjnego i oddaniu do użytkowania środków trwałych powstałych w wyniku realizacji zadania.

W związku z zakończeniem prac w ramach projektu budowy połączenia Polska - Litwa i oddaniem do użytkowania środków trwałych powstałych w wyniku realizacji zadań inwestycyjnych w ramach tego projektu, Spółka planuje w II półroczu 2016 r. obniżyć wartość Funduszu Celowego o wysokość środków wydatkowanych z tego Funduszu w latach 2012-2015.

Poniżej zostały wymienione inwestycje wskazane przez PSE S.A., które będą współfinansowane środkami zgromadzonymi na Funduszu Celowym w latach 2017-2021:

- rozbudowa stacji Dunowo,
- rozbudowa stacji Mikułowa,
- budowa linii 400 kV Mikułowa-Czarna,
- budowa linii 400 kV Czarna-Pasikurówice,
- rozbudowa stacji Pasikurówice.
- budowa linii 400 kV Krajnik-Baczyna-Plewiska wraz z budową/rozbudową/modernizacją stacji w tym ciągu liniowym,
- rozbudowa stacji Piła Krzewina,
- budowa linii 400 kV Piła Krzewina-Plewiska.
- rozbudowa stacji Plewiska.
- budowa linii 400 kV Ostrołęka - Stanisławów wraz z rozbudową stacji w tym ciągu liniowym,
- budowa linii 400/220 kV Buczyna-Podborze wraz z rozbudową stacji w tym ciągu liniowym,
- budowa linii 400 kV Mikułowa - Świebodzice wraz z rozbudową stacji w tym ciągu liniowym.
- budowa linii 400 kV Dunowo - Żydowo Kierzkowo - Piła Krzewina wraz z rozbudową stacji w tym ciągu liniowym.

Realizacja wyżej wymienionych projektów inwestycyjnych przyczyni się do zwiększenia zdolności przesyłowej połączeń wzajemnych Krajowego Systemu Przesyłowego z systemami przesyłowymi krajów członkowskich Unii Europejskiej, w szczególności poprzez zwiększenie pewności transgranicznych zdolności przesyłowych alokowanych uczestnikom rynku. Ponadto, realizacja powyższych inwestycji spowoduje zwiększenie bezpieczeństwa pracy systemu krajowego w ramach połączonych systemów europejskich, w szczególności poprzez zwiększenie możliwości współpracy międzyoperatorskiej (np. możliwości korzystania z międzyoperatorskich środków zaradczych).

Prognoza wydatkowania środków zgromadzonych na Funduszu Celowym, nie przewiduje ich wydatkowania w roku 2016. W latach 2017-2021 PSE S.A. przewidują wydatkowanie środków zgromadzonych na Funduszu Celowym w wysokości 456 484,5 tys. zł.

Weryfikacja zgromadzonych danych wskazuje, że wszystkie przychody z tytułu alokacji zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej uzyskane przez PSE S.A. w okresie sprawozdawczym od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r. zostały przeznaczone na cele opisane w art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) nr 714/2009.